

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1265/2019
27.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миланка Митровић, адвокат из ..., против туженог ББ и ВВ, ради исплате накнаде за исхрану и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2168/18 од 23.10.2018. године, у седници одржаној 27.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2168/18 од 23.10.2018. године, тако што се одбијају жалбе тужених, као неосноване и потврђује пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 698/17 од 19.02.2018. године у ставу првом, другом, четвртном и петом изреке и решење о трошковима поступка садржано у ставу седмом изреке.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени ББ и ВВ да тужиоцу АА из ... солидарно плате 90.188,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 698/17 од 19.02.2018. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев, па су обавезани тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада, у периоду од 01.04.2014. до 01.08.2015. године, солидарно плате појединачне месечне износе са законском каматом, чија су висина и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке, а ставом другим изреке обавезан је тужени ВВ да тужиоцу по истом основу плати појединачне месечне износе са законском каматом (ближе одређене овим ставом изреке), за период од 01.08.2015. до 31.12.2016. године. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени ББ обавезе да му солидарно са туженим ВВ плати појединачне месечне износе са законском каматом, на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада, за период од 01.08.2015. до 31.12.2016. године. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, у периоду од 01.04.2014. до 01.08.2015. године, солидарно плате укупно 80.002,92 динара са припадајућом законском каматом, а ставом петим изреке обавезан је тужени ВВ да тужиоцу по истом основу плати укупно 74.908,08 динара са законском каматом, за период од 01.08.2015. до 31.12.2016.

године. Ставом шестим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени ББ обавезе да му солидарно са туженим ВВ, на име неисплаћене накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.08.2015. до 31.12.2016. године, плати укупно 74.908,08 динара са припадајућом законском каматом. Ставом седмим изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 81.930,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2168/18 од 23.10.2018. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, другом, четвртном, петом и седмом изреке, па је одбијен, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да му на име накнаде за исхрану у току рада, у периоду од 01.04.2014. до 01.08.2015. године, солидарно плате појединачне месечне износе са законском каматом, као и захтев да се тужени ВВ обавезе да му по истом основу, а за период од 01.08.2015. до 31.12.2016. године плати пресудом наведене појединачне месечне износе са припадајућом каматом. Одбијен је и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му на име регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. до 01.08.2015. године, солидарно плате укупно 80.002,92 динара са припадајућом законском каматом, као и захтев да се тужени ВВ обавезе да му по истом основу, а за период од 01.08.2015. до 31.12.2016. године плати укупно 74.908,08 динара са припадајућом каматом, па је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом другим изреке одбачена је, као недозвољена, жалба тужене ББ изјављена против става трећег и шестог изреке, којима је одбијен тужбени захтев.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је по основу Уговора о раду од 05.02.2003. године, а до 2015. године, био у радном односу на неодређено време, код тужене ББ, на радном месту ... . Након статусних промена код овог туженог, а на основу понуде за преузимање уговора о раду, тужилац је 01.09.2015. године, са овде туженим ВВ, као послодавцем следбеником, закључио Анекс уговора о раду и радни однос наставио код овог туженог, почев од 01.09.2015. године. Тужени ВВ је привредно друштво, настало издвајањем из ББ, на основу статусне промене издвајања уз оснивање, на основу одлуке Владе РС од 02.07.2015. године, по којој ВВ од ББ преузима права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос. Као послодавац следбеник, тужени ВВ је од ББ преузео и Колективни уговор са припадајућим анексом. Према закљученом уговору о раду,

тужилац, као запослени, има право на зараду, зараду по основу резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, као и накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и Колективним уговором. На основу члана 57. став 2. Колективног уговора код тужених, који је био у примени од 01.02.2015. године, одређено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, али након ступања на снагу овог колективног уговора месечна зарада тужиоца није промењена. Одредбама Колективног уговора није одређена висина ових накнада, односно њихова новчана вредност, нити су оне новчано исказане у платним листама за спорни период.

Како је у првостепеном поступку утврђено да након измена Колективног уговора из 2006. године, топли оброк и регрес нису посебно исказивани у платним листама, а зарада тужиоца је остала иста, првостепени суд закључује да тражене накнаде нису биле укључене у зараду тужиоца, нити су му исте исплаћене. Висина накнаде трошкова за исхрану и регрес за коришћење одмора, у периоду од 01.04.2014. до 01.08.2015. године и од 01.08.2015. до 31.12.2016. године, утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака, у износима који су тужиоцу досуђени првостепеном одлуком, а према параметрима из претходног колективног уговора, с обзиром да Анекс Колективног уговора не садржи регулативу која утврђује конкретну висину ове накнаде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужене да тужиоцу плате овако утврђене износе са припадајућом каматом и то за период од 01.04.2014. до 01.08.2015. године – солидарно, а за период од 01.08.2015. до 31.12.2016. године – обавезао је туженог ВВ да утврђене износе накнаде тужиоцу плати сам.

Побијаном другостепеном одлуком преиначена је првостепена пресуда и тужбени захтев одбијен, као неоснован, уз закључак другостепеног суда да применом члана 105. став 3. у вези члана 118. став 5. и 6. Закона о раду, исплата накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора је предвиђена само као право запосленог, без одређивања његове висине, а уговором о раду од 05.02.2003. године, као ни касније закљученим анексима уговора о раду, висина ових трошкова није опредељена ни уговорена, већ је уговорено само право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, право на увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и других примања у складу са законом и Колективним уговором. Поред наведеног, другостепени суд налази да је колективним уговором из 2015. године одређено да је у вредност једног радног часа укључена вредност накнаде за исхрану и 1/12 трошкова регреса, сведена на један радни час, чиме је ова накнада укључена у основну зараду запослених, па околност што она није и номинално изражена не значи да је то право запосленима ускраћено, па закључује да су тужени испунили своје обавезе у погледу исплате тражених накнада.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Сл. гласник РС”

бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Дакле, почев од 01.01.2006. године запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора ББ („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), измењена је одредба члана 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбама члана 5. овог Анекса, чланом 18. став 2. Анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора ББ из 2015. године („Сл. гласник РС“ бр. 4/15), прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Висина трошкова на име регреса за коришћење годишњег одмора и трошкова исхране у току рада, супротно схватању другостепеног суда мора бити конкретизована и одређена линеарно за све запослене, што значи да ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. Без одређивања висине накнаде у номиналном износу, она не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно. Међутим, у конкретном случају тужени у току поступка нису доставили суду акт којим је одређена висина тражених накнада, из чега се основано може закључити да исти није ни донет.

Имајући ово у виду, као и да одредбом члана 57. Колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр.4/15, која је идентично регулисана и Анексом Колективног уговора „Сл. гласник РС“ бр. 4/06), није извршена конкретизација овог права у погледу одређивања висине тражених накнада, јер се кроз одређивање накнаде трошкова за исхрану и регрес у оквиру или кроз вредност радног часа, не може утврдити у којим износима су они запосленима признати, па се не може прихватити навод тужених, као ни закључак другостепеног суда, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз исплату зараде, урачунате кроз вредност радног часа.

Имајући ово у виду, као и да тужени, применом правила о терету доказивања, предвиђених чланом 7. став 2. и чланом 228. ЗПП, по којима је свака странка дужна да суду изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којима оспорава наводе и доказе противника, нису суду изнели доказе и чињеница које утичу на престанак или непостојање њихове обавезе исплате тражених накнада, односно нису доказали да су тужиоцу извршили исплату трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора и у којим износима, а да је у поступку висина ових накнада утврђена према параметрима

одређеним претходним Колективним уговором, то су правилно првостепеном пресудом тужени обавезани да тужиоцу тражене накнаде за период од 01.04.2014. до 01.08.2015. године плате солидарно, а за период од 01.08.2015. до 31.12.2016. године, односно од ступања тужиоца на рад и закључења уговора о раду са туженим ВВ да му тражене накнаде, у износима утврђеним првостепеном одлуком, плати само овај тужени.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд усвојио тужбени захтев уз правилну примену материјалног права, након што је утврдио да тужилац има право на накнаду трошкова за исхрану и регрес, да Колективним уговором тужених, као ни другим општим актом, у спорном периоду висина ових накнада није утврђена, нити је плаћена запосленима, што чини основаним тужбени захтев којим тужилац потражује досуђене износе на име накнаде трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, чија висина је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, према параметрима из претходног колективног уговора.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу тужених и потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу члана 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су му досуђени у укупном износу од 90.188,00 динара, од чега 18.000,00 динара на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Сл. гласник РС“, бр. 121/12), као и по 36.094,00 динара на име таксе на ревизију и одлуку по ревизији.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић